

FITOSANITARNA UPRAVA RS

Sektor za zdravstveno varstvo rastlin
Einspielerjeva 6, SI-1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon: 01 3094 379 Telefaks: 01 3094 335
<http://www.furs.si> e-pošta: furs.mkqp@gov.si

Številka: 3430-84/2007

Datum: 24.5.2007

OBVESTILO O NEVARNOSTI HRUŠEVGA OŽIGA

Fitosanitarna uprava RS opozarja, da je zaradi toplega vremena velika nevarnost za okužbo s hruševim ožigom. Do okužbe gostiteljskih rastlin lahko pride na območjih ustalitve. Posebni nadzor okužb s hruševim ožigom je v preteklih letih pokazal, da se je bakterija, ki to rastlinsko bolezen povzroča (*Erwinia amylovora*), ustalila na Gorenjskem in v Mariboru z okolico. To pomeni, da lahko pričakujemo lokalne izbruhe vsakič ob ugodnih vremenskih razmerah, ko je dovolj toplo in vlažno vreme.

Slovenija je še sorazmerno malo okužena s hruševim ožigom, zato ima po fitosanitarnih predpisih Evropske unije status varovanega območja, ki je še varovano pred vnosom okužbe po poti trgovine z rastlinami. Pri prenosu okužbe namreč igrajo veliko vlogo prikrito okužene okrasne rastline, ki jih zanesemo na novo območje, ter žuželke, ki med opravevanjem v času cvetenja raznašajo okužbo med rastlinami, zato premeščanje čebel na pašo lahko poteka le pod fitosanitarnim nadzorom.

Hrušev ožig je rastlinska bolezen, ki povzroča propadanje rastlin in veliko gospodarsko škodo zlasti na jablanah in hruškah ter na kutinah, nešpljah, šmarni hrušici, jerebiki, japonski kutini, ognjenem trnu, panešplji, glogu in fotiniji.

V letu 2007 so bili po podatkih opazovanj in meritev prognostične službe za varstvo rastlin pogoji za okužbo izpolnjeni že v času cvetenja jablan in hrušk. Dejanska znamenja boleznij je fitosanitarna služba opazila v nasadih jablan in na kutinah, in sicer v nasadu jablan pri Mariboru 11. maja, na Gorenjskem pa 21. maja 2007. Opazili so zlasti sušenje šopkov s plodiči, venenje in sušenje poganjkov ter po dežju tudi bakterijski izcedek. V zadnjem času je opaziti okužbe tudi v nasadih v okolici Radovljice, Podbrezja, Begunj in Tržiča.

Posebej so ogrožena območja z intezivnimi nasadi jablan in hrušk zlasti na Gorenjskem, Štajerskem, Dolenjskem in v Posavju. Tu naj sadjarji upoštevajo tudi navodila prognostične službe za varstvo rastlin na avtomatskih telefonskih odzivnikih in spletnih straneh FITO-INFO.

Na Gorenjskem je pričakovati gostejše okužbe zlasti v okolici Škofje Loke, Kranja in Kamnika, uradno pa so kot območje ustalitve hruševga ožiga razglašene naslednje občine: Cerklje na Gorenjskem, Kamnik, Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Žirovnica. Zaradi preprečevanja raznosa okužbe s sadikami znotraj območja ustalitve fitosanitarna inšpekcija vzdržuje dve neokuženi t.i. nevtralni območji (Sorško polje in Arboretum), kjer so drevesnice za pridelavo sadik jablan, hrušk, okrasnih in drugih gostiteljskih rastlin. Večjo pozornost je potrebno nameniti tudi žariščem iz preteklih let, kot so: Horjul (Šentjošt nad Horjulom), Rovte (Mizni dol), Polhov Gradec, Petkovec, Medvode (Belo), Lukovica, Velenje (Črnova), Središče ob Dravi, Brusnice (Velike Brusnice), Nova Gorica in Žiri (Opale).

Na Štajerskem območje ustalitve obsega občini Maribor in Hoče-Slivnica.

Zaradi pojava bakterijskega izcedka naj vsi imetniki rastlin, tako vrtničarji kot poklicni pridelovalci jablan, hrušk in kutin na Gorenjskem in mariborskem območju čim prej temeljito pregledajo gostiteljske rastline in v primeru opažanj opisanih bolezenskih znamenj ustrezno ukrepajo. Ob očitnih znamenjih hruševega ožiga na Gorenjskem in mariborskem naj občani ne čakajo na fitosanitarno službo, pač pa odstranijo obolele poganjke ali rastline ter o izvedenih ukrepih obvestijo službo, da preglede na terenu opravijo uradni pregledniki v okviru posebnega nadzora. Samo čimprejšnja odstranitev obolelih delov rastlin in sežig preprečita širjenje. Odlaganje obolelih poganjkov na kompost ali druge deponije ustvarja nova žarišča!

Na celotnem območju izvajajo preglede gostiteljskih rastlin fitosanitarni inšpektorji in izvajalci javnih pooblastil in javnih služb s kmetijskih in gozdarskih inštitucij.

Podrobnejše informacije o bolezenskih znamenjih, navodilih za ukrepanje, razmejitvah in drugem so na spletni strani http://www.furs.si/law/slo/zvr/hrus_ozig.asp. Telefonska številka za obvestila je 041 354 405, fax 01 3094 335; e-pošta: furs.mkgp@gov.si.

mag. Katarina GROZNIK
direktorica

Vročeno:

- javno naznanilo na krajevno običajen način,
- Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo lovstvo in ribištvo,
- Zavod za gozdove Slovenije
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
- arhiv, tu